

Teritoriální uspořádání policejních složek v zemích Evropské unie: Inspirace nejen pro Českou republiku IV – Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko¹

Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.

Abstrakt

V dalším pokračování volného seriálu o teritoriálním uspořádání policejních sborů ve členských státech Evropské unie nahlédneme nejprve do Nizozemska. Tamější vládní krize a předčasné volby (na podzim 2012) znamenají zpomalení policejní reformy, která se mimo jiné odrazila na změně počtu a hranic policejních mezičlánků. Další na řadě je Portugalsko, země s více celostátními sbory policejní povahy. Rakousko je zemí, kde reforma proběhla roku 2005. Nakonec bude zmínka o Řecku, kde nedávno proběhla radikální administrativní reforma, která se však „policejních“ regionů zřejmě přímo nedotkla.

Klíčová slova

Policejní síly, územní správa, územní reforma, administrativní mezičlánky, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko.

Summary

In another part of the „serial“ describing the territorial organisation of the police forces in the European Union Member States, we look first to the Netherlands. The government crisis and early elections (in autumn 2012) mean slowdown of the police reform, which, among other things, reflected in the change in the number of police regions. Next one is Portugal, a country with more cross-national police forces. Austria is a country where the reform took place in 2005. Finally, we will move to Greece, where radical administrative reform took place recently, which, however, directly didn't touch the „police“ regions.

Keywords

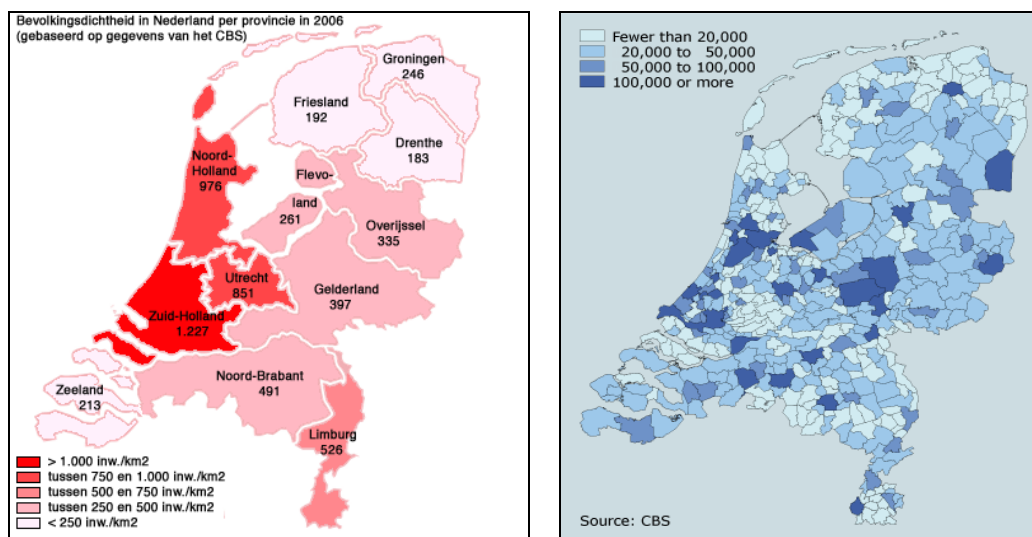
Police forces, territorial administration, territorial reforms, second level territorial units, the Netherlands, Portugal, Austria, Greece.

¹ Tento text vznikl v rámci projektu „Trendy, rizika a scénáře bezpečnostního vývoje ve světě, Evropě a České republice – dopady na bezpečnostní politiku a bezpečnostní systém České republiky“ (VG20102013009) a zároveň v rámci výzkumného projektu "A New Agenda for European Security Economics" (EUSECON, No. SEC-2007-6.4-01).

Teritoriální uspořádání policejních složek v zemích Evropské unie: Inspirace nejen pro Českou republiku IV – Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko

Nizozemsko

Ve vztahu k Nizozemsku je třeba nejprve zmínit „administrativní“ úroveň uspořádání země (**mapa** zároveň popisuje zalidnění obcí na km²).² Jeho základem je 12 tradičních provincií a „stále se snižující“ počet obcí. Přinejmenším od 60. let XX. století totiž počet obcí v Nizozemsku stabilně klesá. Roku 1994 se jednalo o 698 obcí, roku 2008 to bylo 443 a roku 2009 441 obcí.³ Roku 2012 se jedná o 415 obcí (plus 3 obce v Karibiku). Vládou je vehementně prosazován proces nazývaný „přehraničování“ (redivision), doprovázený poměrně mechanickým argumentem, že lidnatější obec je schopna zajistit své populaci košatější servis ve všech ohledech.⁴ V roce 2008 žilo v obci v Nizozemsku průměrně 37 000 osob (roku 1960 to bylo cca. 11 500 osob). Tento průměr (37 000 obyvatel) přitom dosahuje a překračuje jen asi 100 obcí v zemi.⁵ **Mapa** se vztahuje k situaci z roku 2008.

² De Vries, W., Limburg wil ieder huishouden voorzien van 1Gbps; in: Tweakers.net, 17. VIII. 2009

<<http://tweakers.net/nieuws/61878/limburg-wil-ieder-huishouden-voorzien-van-1gbps.html>>.

Map of Netherlands: Provinces of Netherlands <<http://www.map-of-netherlands.co.uk/images/provinces-of-netherlands.jpg>>.

³ Gemeentelijke samenvoelingen, herindelingen en naamswijzigingen, in werking getreden sedert 1-1-2012

<<http://home.wxs.nl/~pagklein/gemhis.html#nu>>.

Statistics Nederland: 431 Dutch municipalities in 2010 <<http://www.cbs.nl/en-gb/menu/themas/dossiers/nederland-regionaal/publicaties/artikelen/archief/2010/2010-3008-wm.htm>>.

Statoids: Municipalities of the Netherlands <<http://www.statoids.com/ynl.html>> (gezeze obcí v Nizozemsku mezi lety 1997 – 2005).

Vereniging van Nederlandse Gemeenten <<http://www.vng.nl>>.

⁴ Krulík, O., Obce jako součást bezpečnostního systému: Česká republika v evropském srovnání; in: Ochrana & Bezpečnost – 2012, ročník I., č. 1 (jaro; 2012_A_06).

Bohman, M.; Krulík, O., Policejní sbory v zemích Evropské unie: Inspirace pro Českou republiku, Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2009, bez ISBN, s. 89.

Krulík, O., Lupač, T., Teritoriální uspořádání policejních složek v zemích Evropské unie: Inspirace nejen pro Českou republiku – Úvod; in: Bezpečnostní sbory.cz (<<http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz>>). 2012, č. 1. ISSN 1803-6856.

Krulík, O., Rámec podnikání v oblasti soukromé bezpečnosti: Nizozemsko; in: ASIS.cz, 2012 <<http://www.asiscz.org/clanky-asis/>>.

Bohman, M.; Krulík, O., Porovnání trendu vývoje kriminality v České republice se zahraničními trendy, část II: Statistika kriminality v zemích Evropské unie, Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2012, v tisku.

Gemeentelijke samenvoelingen, herindelingen en naamswijzigingen, in werking getreden sedert 1-1-2012

<<http://home.wxs.nl/~pagklein/gemhis.html#nu>>.

Statistics Nederland: 431 Dutch municipalities in 2010

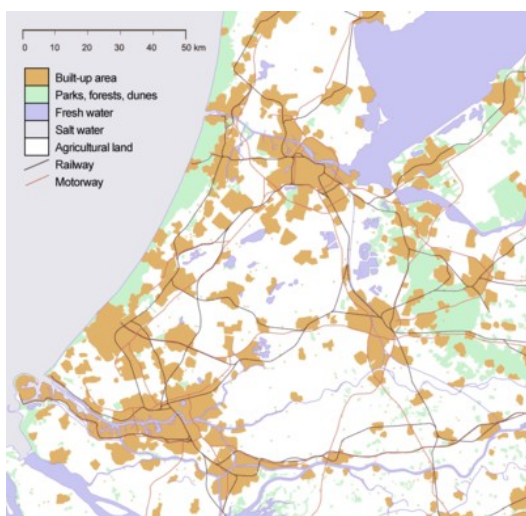
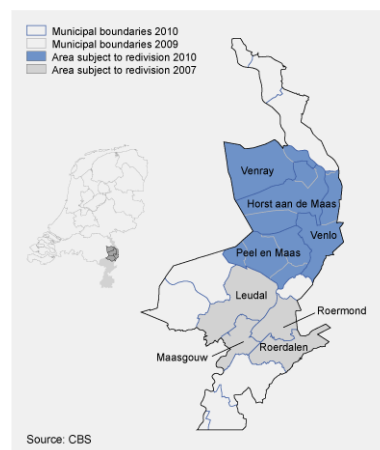
<<http://www.cbs.nl/en-gb/menu/themas/dossiers/nederland-regionaal/publicaties/artikelen/archief/2010/2010-3008-wm.htm>>.

Wikimedia: Maps of Police Regions of the Netherlands

<http://commons.wikimedia.org/wiki/category:maps_of_police_regions_of_the_netherlands>.

⁵ Statistics Nederland: 441 municipalities in the Netherlands in 2009 <<http://www.cbs.nl/en-gb/menu/themas/dossiers/nederland-regionaal/publicaties/artikelen/archief/2009/2009-2666-wm.htm>>.

Počet obcí s méně než 10 000 obyvateli činí dnes jen 52 případů (oproti 165 v roce 1995). Například v roce 2007 v provincii Limburg zaniklo 11 obcí a na jejich základech vznikly 4 obce nové. Další vlna přehraničování nastala roku 2010. Někdejší obce Helden, Kessel, Maasbree a Meijel vytvořily zcela novou obec Peel en Maas. Arcen en Velden je připojen k obci Venlo. Obec Sevenum a část obce Meerlo-Wanssum byly připojeny k obci Horst aan de Maas. Zbytek území obce Meerlo-Wanssum byl připojen k obci Venray.

Nizozemsko je obecně značně hustě zalidněnou zemí (15. pořadí ve světovém srovnání). Zhruba 90 % populace žije ve městech, z toho přes polovinu v konurbaci **Randstad** (mapa⁶), která zahrnuje aglomerace jako Amsterdam, Haag, Rotterdam nebo Utrecht. Taková koncentrace osob přináší problémy přinejmenším v podobě komplikací v dopravě. Tématem vazby policejních činností⁷ na administrativní uspořádání země se v Nizozemsku zřejmě zabývá hned několik reformních procesů a kompetenčních změn.

S platností od dubna 2011 se uskutečnil „přechod“ policejní agendy od Ministerstva vnitřních věcí (*Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*)⁸ pod Ministerstvo pro bezpečnost a spravedlnost (*Ministerie van Veiligheid en Justitie*). Zároveň s tím byl přestrukturován i policejní sbor. Ten byl donedávna založen na systému **25 autonomních policejních regionů** (v každé ze 12 provincií existoval jeden nebo více sborů):⁹

provincie	počet policejních regionů	provincie	počet policejních regionů
Zeeland	1	Gelderland	3
Zuid-Holland	4	Overijssel	2
Noord-Brabant	3	Drenthe	1
Utrecht	1	Liburg	2
Noord-Holland	5	Friesland	1
Flevoland	1	Groningen	1

⁶ Randstad; in: Wikipedia <<http://en.wikipedia.org/wiki/randstad>>.

Regio Randstad <<http://www.randstadregion.eu/>>.

Globalization and World Cities Research Network <<http://www.lboro.ac.uk/gawc/rb/images/rb36f5.gif>>.

⁷ Politie <<http://www.politie.nl>> (Nizozemsko: oficiální stránky policejního sboru).

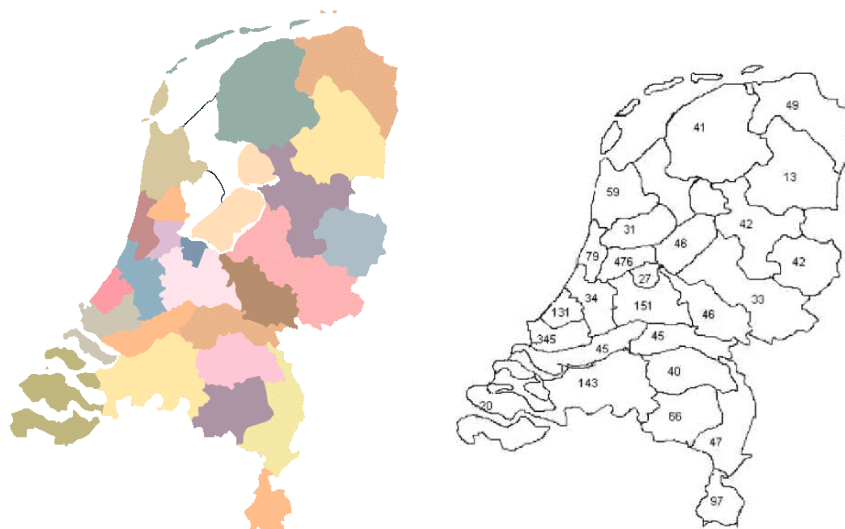
⁸ Kde zůstaly spíše agendy veřejné správy a integrace cizinců atd.

⁹ Wikimedia: Maps of Police Regions of the Netherlands

<http://commons.wikimedia.org/wiki/category:maps_of_police_regions_of_the_netherlands>.

Nejpočetnějším regionální policejní silou byl Amsterdam-Amstelland, kde přes 5 000 příslušníků zajišťovalo bezpečnost téměř 900 000 obyvatel. Na každého policistu tak připadalo 170 obyvatel. Nejmenším sborem byl naopak Gooien Vechtstreek, kde v oblasti se zhruba 250 000 obyvateli sloužilo necelých 600 policistů (1 na 445 obyvatel).

Mapa vlevo: Schematický přehled 25 „předreformních“ okrsků. **Mapa vpravo:** počet zjištěných loupeží v konkrétním okrsku za rok 2005 (nejméně – 13 – zaznamenal region Drenthe, nejvíce – 476 – region Amsterdam-Amstelland).¹⁰

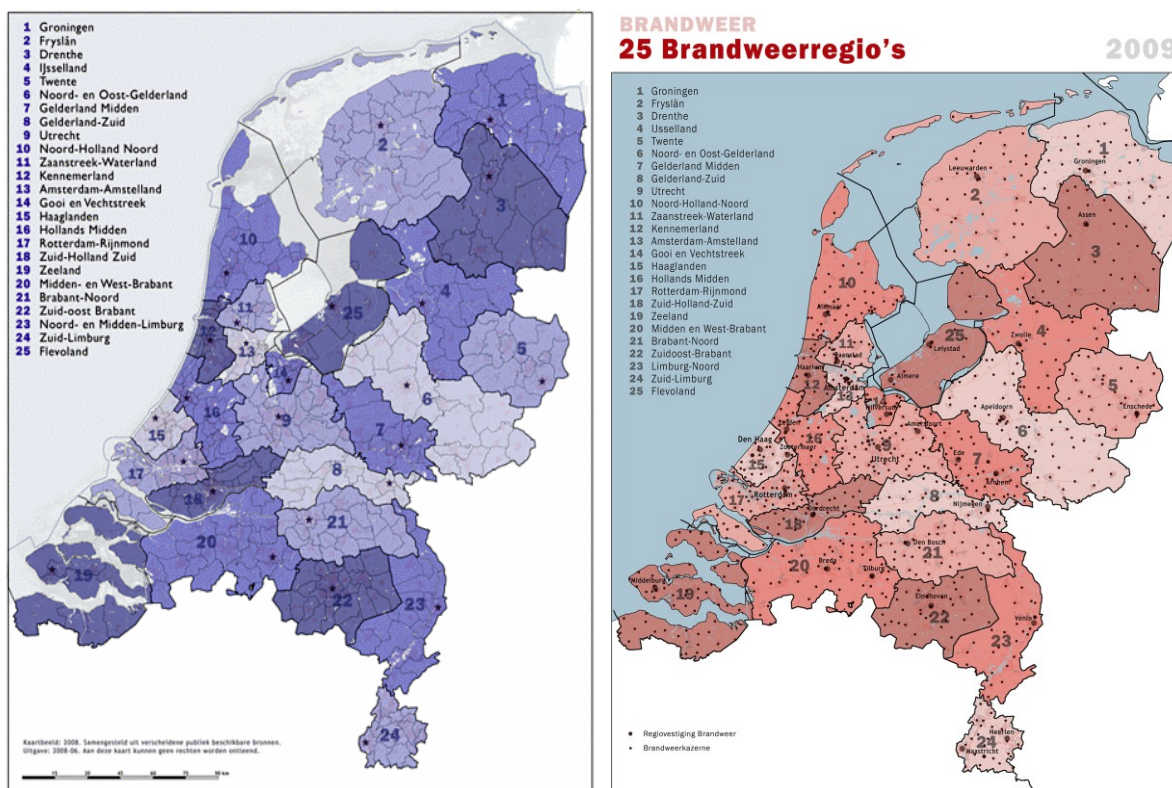

Velikost sborů závisela/závisí na počtu obyvatel v regionu, na míře zjištěné kriminality a na charakteru zástavby (aglomerace vyžadují více policejních sil než venkov). Každý regionální sbor byl/je strukturován do menších distriktů. Náčelníkovi distriktu jsou pak odpovědné jednotlivé základní jednotky (služebny). Na úrovni základních jednotek (služeben) nelze hovořit o specializacích. Základní jednotka je pověřena takzvaným výkonem „všeobecně stanovených úkolů“ každodenní povahy:

- Pochůzková činnost (pěšky, na bicyklu, automobilem nebo na koni) a jednoduché vyšetřovací úkony.
- Prevence kriminality, například ve formě podávání rad za účelem předejití vloupání.
- Řešení dopravní problematiky (dopravní kontrola a vyšetřování dopravních nehod, návrhy opatření na obecní úrovni).
- Kontrola dodržování předpisů týkajících se ochrany životního prostředí a dodržování zvláštních zákonů (proti nalévání mladistvým; o veřejném stravování, o zbraních a municích; o hazardních hrách; o zavírací době obchodů a o rybolovu).

¹⁰ Reijenga, P., Reducing Robberies: An Example of Successful Public-Private Cooperation, nedatováno.

Podrobný pohled na policejní regiony v Nizozemsku, včetně uvedení jejich pojmenování a zakreslení hranic ukazuje, že **tento systém byl zcela identický s „hasičským“ uspořádáním země** (červená mapa vpravo, s vyznačením hasičských zbrojnic).¹¹ Tyto „bezpečnostní regiony“ jsou používány i pro zdravotnický systém a civilní ochranu (*Veiligheidsregios*).¹²

Dne 1. ledna 2012 byla spuštěna reforma (s ohledem na vládní krizi a předčasné volby rozfázovaná až do ledna 2013), jejímž cílem je sbor více stmelit do struktury v čele s národním policejním komisařem. Takto inovovaná policejní síla bude členěna jen do deseti spádových oblastí s mnohem menší mírou autonomie.¹³ „Nový model“ oproti tomu policejní síly přibližuje uspořádání justičnímu (to bude mírně modifikováno, aby bylo co nejpodobnější policejní struktuře. Namísto dosavadních 19 soudů a 5 odvolacích soudů se předpokládá vytvoření sítě 11 soudů a 4 odvolacích soudů.

Tento koncept již nerespektuje hranice provincií (některé pro potřeby policejní práce slučuje, jiné dělí, respektive spojuje části území několika provincií dohromady).¹⁴

¹¹ Statistics Netherland: 431 Dutch municipalities in 2010

<<http://www.cbs.nl/en-gb/menu/themas/dossiers/nederland-regionaal/publicaties/artikelen/archief/2010/2010-3008-wm.htm>>.

Wikimedia: Maps of Police Regions of the Netherlands

<http://commons.wikimedia.org/wiki/category:maps_of_police_regions_of_the_netherlands>.

Brandweerregios 2009; in: Wikimedia <<http://commons.wikimedia.org/wiki/file:2009-brandweerregios-large.png>>.

¹² Ministry of Justice. National Crisis Center. Netherlands

<<http://www.drupalshowcase.com/drupal-showcase/ministry-justice-national-crisis-center-netherlands>>.

Nationaal Crisis Centrum <<https://www.nationaalcrisiscentrum.nl/>>.

Veiligheidsregios; in: Nationaal Crisis Centrum <<https://www.nationaalcrisiscentrum.nl/thema/veiligheidsregios#>>.

¹³ Police Reorganisation: A National Police Force <<http://www.government.nl/issues/police/police-reorganisation-a-national-police-force>>.

¹⁴ van Aalst, J.-W., De nieuwe Gerechtelijke kaart van Nederland: Indicatie voor Politieregio's?, 15. VIII. 2010

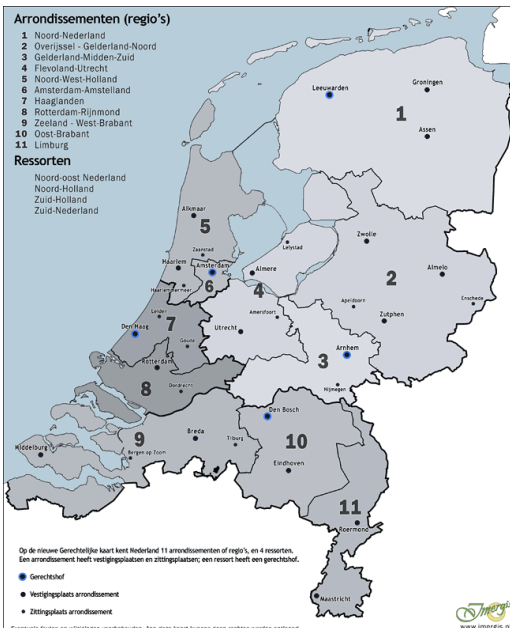
<<http://criminaliteitswijzer.ning.com/profiles/blogs/de-nieuwe-gerechtelijke-kaart>>.

Ilustrace: Justiční uspořádání „před reformou“ (model 5/19) a po ní (11 regionů s perspektivou snížení jejich počtu na 10 a úplného „zestejnění“ s policejním uspořádáním).

JUSTITIE
5 ressorten, 19 arrondissementen 2010

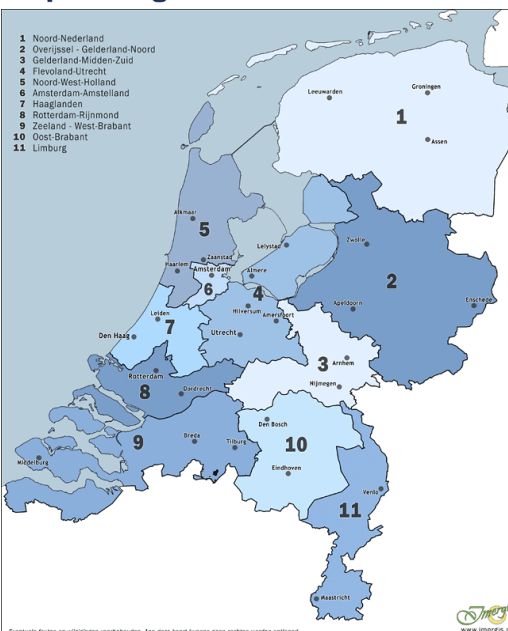

JUSTITIE
11 arrondissementen, 4 ressorten 2011

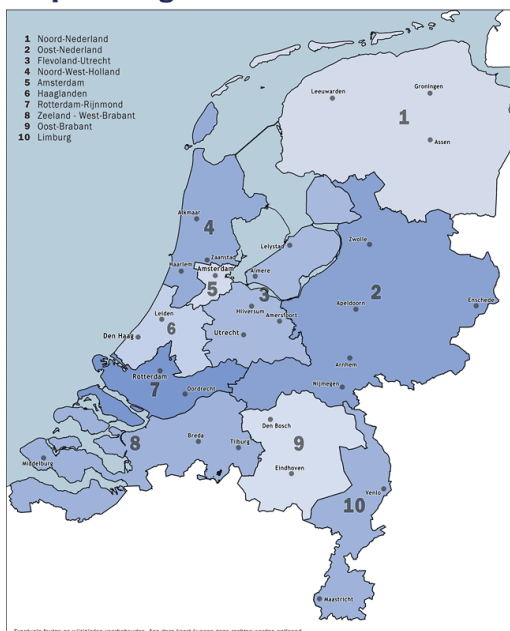

Vlevo: Jeden z návrhů policejního uspořádání (11 regionů – shodou okolností identický s justičním modelem) a zřejmě finální model 10 regionů (**vpřavo**).

POLITIE
11 politieregio's in 2012?

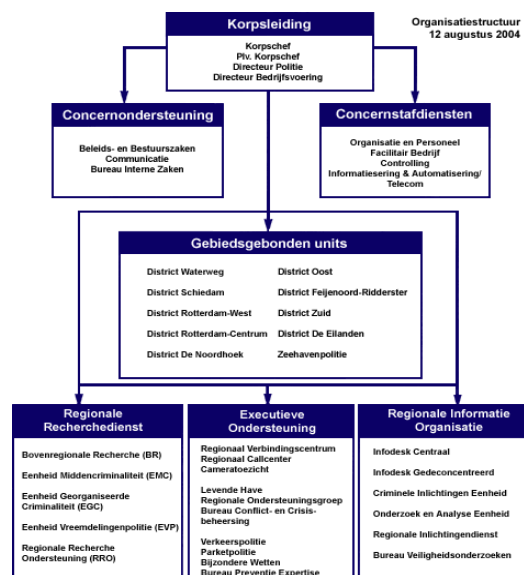

POLITIE
10 politieregio's 2012

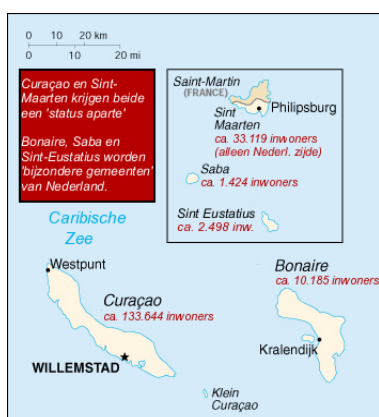

Významnou roli při „úkolování“ policistů sehrávaly – a do určité míry i po reformě budou sehrávat obce.

Starosta největší obce v konkrétním regionu (nebo obce, která tvoří regionální správní centrum) spolu s hlavním prokurátorem sbor formálně řídí. Denní vedení sboru je však v rukou regionálního štábu sboru (policejního náčelníka). Rozhodnutí o hlavních liniích řízení (ale i rozpočtových otázkách) činí Regionální výbor, kde zasedají všichni starostové z regionu, stejně jako místně příslušný hlavní prokurátor. Základní teze řízení sboru dále rozpracovává tzv. „regionální trojúhelníková rada“, která se skládá z vedoucího sboru (tedy starosty), z hlavního prokurátora a regionálního policejního náčelníka.

Konkrétně v regionu Rotterdam existuje celkem 20 samosprávných částí, kde každá vytváří svůj „trojúhelník“ (starosta, státní zástupce a místně příslušný policejní velitel).¹⁵

Ke zvláštnímu vývoji ve vztahu k Nizozemsku došlo k datu 10. října 2010.¹⁶ Po celých desetiletích rozvolňování vztahu metropole a jejích zámořských teritorií v Karibiku (Aruba a Nizozemské Antily: tedy ostrovy Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, Saba a Sint Eustatius) zde došlo mezi lety 2000 a 2005 k referendům. Curaçao a Sint Maarten se vyslovily pro autonomní status v rámci království (jakému se těší Aruba). Ostatní tři ostrovy naopak upřednostily těsnější vazby s Nizozemskem. Od října 2010 tedy Nizozemské Antily přestaly existovat a Bonaire, Sint Eustatius a Saba (*Caribisch Nederland*) obdržely statut „zvláštních obcí Nizozemska“ (*Bijzondere gemeenten*), stojících mimo Evropskou unii.¹⁷

¹⁵ Politie Rotterdam-Rijnmond: bang of bureaucratisch? <<http://theocornelissen.sp.nl/weblog/2004/12/24/politie-rotterdam-rijnmond-bang-of-bureaucratisch/>>.

¹⁶ Současný „přechodový stav“ zkomplikoval účast některých sportovců z Karibiku na olympijských hrách v Londýně.

Nizozemské Antily v neděli přestaly existovat; in: aktualne.cz, 11. X. 2010

<<http://aktualne.centrum.cz/zahranici/amerika/clanek.php?id=679629>>.

¹⁷ Zdejší populace (k 1. lednu 2010) činila 18 012 osob. Staff, S., Netherlands Antilles No More; in: Starbroek News, 9. X. 2010

<<http://www.starbroeknews.com/2010/news/regional/10/09/netherlands-antilles-no-more/#>>.

Postage Stamp Chat Board & Stamp Bulletin Board Forum <http://i869.photobucket.com/albums/ab255/cde_haer/picture31.png>.

Rijksdienst: Bijzondere gemeenten: Veiligheid <<http://www.rijksdienstcn.com/pagina/30/veiligheid.html>>.

Wikipedia: Netherlands Antilles <http://en.wikipedia.org/wiki/netherlands_antilles>.

Wikipedia: Netherlands <<http://en.wikipedia.org/wiki/netherlands>>.

„Převodovou pákou“ vůle „evropského Nizozemska“ na ostrovech je „Říšská služba“ (*Rijksdienst*), tedy de facto „integrovaný úřad“, pokrývající všechny možné agendy, včetně obrany, vnitřní bezpečnosti (policejní činnosti, činnosti hasičů a reakce na mimořádné události a katastrofy) a justice (včetně provozu věznice o kapacitě pro 76 osob¹⁸).

Rámeček: Současná reforma není zdaleka jedinou, ke které v Nizozemsku v poslední době došlo.

Před reorganizací v roce 1994 existovaly v rámci země dva sbory.¹⁹ Obce s více než 25 000 obyvateli (148 obcí, kde žilo dohromady 9 milionů obyvatel) vytvářely vlastní Obecní policii, jejíž hlavou byl starosta. Menší obce (těch bylo roku 1994 550) byly obsluhovány Státní policií (Četnictvem), *Rijkspolitie*, řízenou ministrem spravedlnosti. Státní policie dozороvala i vzdušný prostor (*Luchtvaart*), vodní toky, kanály, dálnice, písečné přesypy a pláže. Státní policie byla pro trestní stíhání kompetentní na celém území státu, avšak v obcích s vlastní Obecní policií byla činná pouze ve výjimečných případech. Při provádění opatření v těchto obcích byla Státní policie podřízena místnímu starostovi. Státní policie byla strukturována do 23, později jen do 17 spádových oblastí pro výkon své činnosti.

Portugalsko²⁰

Podobně jako v některých dalších zemích i v Portugalsku existuje hned několik složek vykonávajících určité aspekty policejně-bezpečnostní činnosti:

- Policie pro veřejnou bezpečnost (*Polícia de Segurança Pública, PSP*),
- Republikánská národní garda (*Guarda Nacional Republicana, GNR*),
- Justiční policie (*Polícia Judiciária, PJ*),
- Cizinecká a pohraniční služba (*SEF*),
- Bezpečnostní informační služba (*SIS*).

Nejdůležitější jsou první dva jmenované. **Policie pro veřejnou bezpečnost** je ozbrojený, uniformovaný sbor s civilním statutem.²¹ Členy **Republikánské národní gardy** jsou vojáci, podléhající vojenskému právu.²² Oba sbory působí po celém teritoriu státu, ačkoli je možné obecně konstatovat, že Policie pro veřejnou bezpečnost působí více ve městech a Repub-

¹⁸ Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) – Ji Caribisch Nederland <<http://www.dji.nl/organisatie/locaties/caribisch-nederland/>>.

¹⁹ Duyne, P., C., Organized Crime and Business Crime-Enterprises in The Netherlands; in: Crime, Law and Social Change, vol. 19, 1993, s. 103 až 142.

Wikipedia: Rijkspolitie <<http://nl.wikipedia.org/wiki/rijkspolitie>>.

Politie: Geschiedenis <http://www.politie.nl/limburg-noord/projecten/politie_voor_basisschoolleerlingen/geschiedenis.asp> (policejní činnosti v Nizozemsku).

²⁰ Guarda Nacional Republicana <<http://www.gnr.pt/>> (oficiální prezentace Republikánské národní gardy).

Polícia de Segurança Pública Portuguesa <<http://www.psp.pt/>> (oficiální prezentace Policie pro veřejnou bezpečnost).

Flags of the World: Portugal <[http://www.fahnenversand.de/fotw/misc/pt\(.gif](http://www.fahnenversand.de/fotw/misc/pt(.gif)> (Portugalsko včetně autonomních oblastí).

Map of Portugal: Road Map <<http://www.map-of-portugal.co.uk/maps/road-map.gif>> (mapy Portugalska).

Wikipedia: Portugal <<http://en.wikipedia.org/wiki/portugal>>.

Wikipedia: Portuguese National Republican Guard <http://www.en.wikipedia.org/wiki/portuguese_national_republican_guard>.

²¹ Das, D., K.; Palmito, M., J., World Police Encyclopedia, Taylor and Francis Group, LLC, New York 2006, s. 674.

Polícia de Segurança Pública Portuguesa <<http://www.psp.pt/>>.

²² V případě války nebo při vyhlášení krizových stavů jsou tyto jednotky podřízeny vrchnímu veliteli armádních (ozbrojených) sil. V době míru a pro účely vnitřní správy, nábory do služby, výkonu obecných úkolů a administrativních činností podléhá útvar Ministerstvu pro vnitřní správu. Ministerstvu národní obrany je útvar podřízen v otázkách tzv. uniformisace a normalisace vojenských doktrín, stejně jako co se týče vyzbrojení a vystrojení (institucionální linie podřízenosti).

likánská národní garda více na venkově. Policie pro veřejnou bezpečnost svou teritoriální strukturou přesně sleduje 18 okresů (*distritos*), na které je země rozdělena (viz **mapa**).²³ Ústředí velitelství je vždy situováno v okresním městě. Vedle kontinentálních jednotek existují regionální velitelství na Azorských ostrovech a na Madeiře.

Teritoriální členění Policie pro veřejnou bezpečnost nerespektují tři jednotky zvláštního určení, kterými jsou:

- **Jednotka na potlačování nepokojů**, která je využívána v případech masového či zvláště závažného narušování veřejného pořádku, jakými jsou např. fotbalové zápasy, demonstrace a další.
- **Zvláštní operační skupina** (*Grupo de Operações Especiais, GOE*) je jednotkou, která se zaměřuje na boj s terorismem a další zvláště závažnou trestnou činností. Její příslušníci jsou rovněž vysíláni do policejních misí v zahraničí, v poslední době např. do Iráku a Východního Timoru. Jednotku tvoří zhruba 200 členů.²⁴
- **Ochranná služba.**

Teritoriální struktura Republikánské národní gardy spojuje vždy několik administrativních okresů v jednu tzv. „brigádu“:²⁵

- II. brigáda: velitelství Lisabon (Leiria, Lisabon, Santarém, Setúbal).
- III. brigáda: velitelství Évora (Beja, Évora, Faro, Portalegre).
- IV. brigáda: velitelství Porto (Braga, Bragança, Porto, Viana do Castelo, Vila Real).
- V. brigáda: velitelství Coimbra (Aveiro, Castelo Branco, Coimbra, Guarda, Viseu).

Co se týče **Justiční policie**, odpovědné za kriminální vyšetřování, **organigram** popisuje její územní členění na:²⁶

- Lisabon a údolí Tejo: Ředitelství Lisabon (expositura Setúbal);
- Sever: Ředitelství Porto (expositura Braga);
- Střed: Ředitelství Coimbra (expositury Aveiro, Guarda a Leiria);
- Jih: Ředitelství Faro (expositura v Portimao);
- Expositura Funchal (Madeira);
- Expositura Ponta Delgada (Azorské ostrovy).

²³ Vedle těchto „kontinentálních“ jednotek existují i regionální okrsky (velitelství) v rámci autonomních oblastí Azorské ostrovy a Madeira. Map of Portugal <<http://www.map-of-portugal.co.uk/maps/portugal.gif>>.

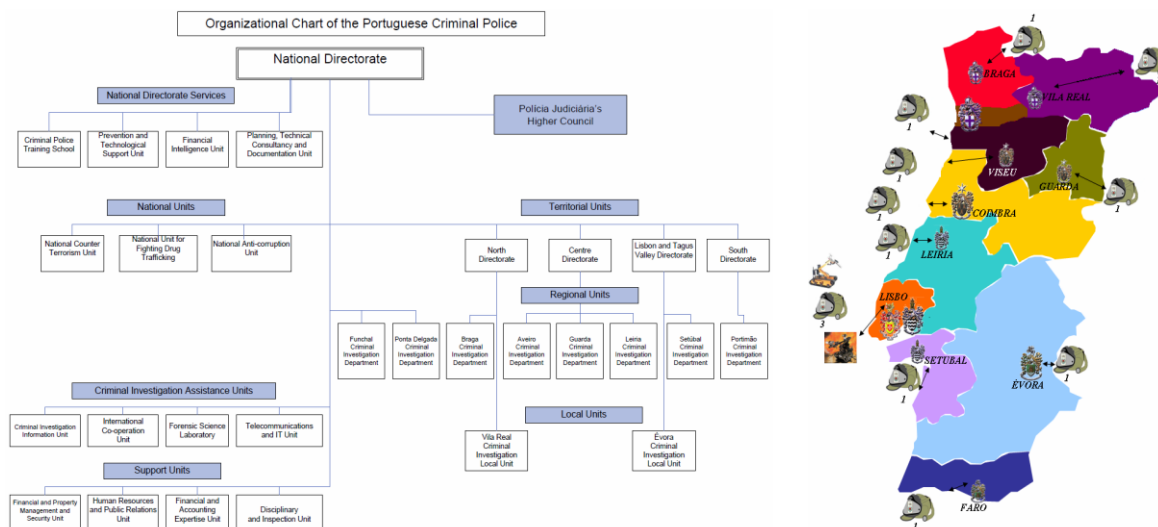
²⁴ António Bela Morais: Emblemas das Unidades de Polícia Montada <<http://www.agbmorais.com>>.

Wikipedia: Grupo de Operacoes Especiais <[http://www.en.wikipedia.org/wii/grupo_de_operacoes_especiais_\(portugal\)](http://www.en.wikipedia.org/wii/grupo_de_operacoes_especiais_(portugal))>.

²⁵ Guarda Nacional Republicana <<http://www.gnr.pt>>.

²⁶ Polícia Judiciária <<http://www.policiajudiciaria.pt/htm/ingles/welcome.htm>>.

Mapa vpravo znázorňuje 10 kontinentálních spádových oblastí pro pyrotechnické jednotky Republikánské národní gardy.²⁷

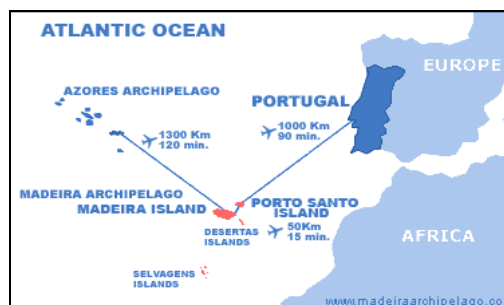

Pokud se zaměříme na autonomní oblasti Madeira (cca 797 km² a 253 482 obyvatel), zjistíme, že zde působí:²⁸

- Policie pro veřejnou bezpečnost, Republikánská národní garda (odpovědná za celní, hraniční a námořní ostrahu) i Justiční policie zde zřídily své regionální (teritoriální) ředitelství.
- Totéž platí pro Cizineckou a hraniční službu (odpovědnou za kontrolu imigrace).
- Na ostrově fungují i další bezpečnostní síly, podřízené autonomní vládě (lesní stráž, potravinářská inspekce, hygienická kontrola a hospodářský dohled).

Co se týče autonomní oblasti Azorské ostrovy (cca. 2 333 km² a 240 000 obyvatel):²⁹

- Policie pro veřejnou bezpečnost, Republikánská národní garda (odpovědná za celní, hraniční a námořní ostrahu) i Justiční policie zde rovněž zřídily své regionální (teritoriální) ředitelství.
- Totéž platí pro Cizineckou a hraniční službu (odpovědnou za kontrolu imigrace).
- Na ostrově fungují i další bezpečnostní síly, podřízené autonomní vládě (lesní stráž, hygienická kontrola a hospodářský dohled).
- Na konci roku 2009 byla ve správním středisku Ponta Delgada zřízena obecní policie.

²⁷ National Republican Guard: explosive ordnance disposal centre organisation, mission and capabilities, EOD units network, Hague, 29. V. 2009.

²⁸ Wikipedia: Law Enforcement in Madeira <http://en.wikipedia.org/wiki/law_enforcement_in_madeira>. Madeira Map <http://www.madeiraarchipelago.com/img/madeira_portugal_map.gif>.

²⁹ Wikipedia: Law Enforcement in the Azores <http://en.wikipedia.org/wiki/law_enforcement_in_the_azores>.

Rakousko se člení na 9 spolkových zemí, 99 politických okresů a 2 359 obcí. Mapa znázorňuje rozložení politických okresů k 1. lednu 2007:³¹

S deklarovaným cílem zajistit pro obyvatele země vyšší míru bezpečnosti byla k 1. červenci 2005 spuštěna dalekosáhlá reforma policejních sil Rakouska. Prostřednictvím sloučení tří do té doby existujících sborů (Policie – působící ve 14 největších městech země, Četnictva – působícího ve zbytku země a Celní stráž) byla vytvořena jednotná Spolková policie (*Bundespolizei, Polizei*).³² Policejní složky nyní respektují územní organizaci, odvozenou od struktury spolkových zemí:

- 9 zemských policejních ředitelství (*Landespolizeikommanden*, přičemž ve Vídni se jedná o městské ředitelství), ředitele jmenuje se souhlasem předsedy zemské vlády spolkový ministr vnitra;
- 9 zemských kriminálních úřadů (*Landeskriminalamt*);
- 9 zemských dopravních oddělení (*Landesverkehrsabteilungen*).

Pod úrovní spolkových zemí policejní práce rozeznává 110 okrsků (*Bezirkshauptmannschaften*, z toho 83 „venkovských“ a 27 „městských“), ačkoli administrativní členění země zná okresů – *Bezirke* – jen 99 (84 „venkovských“ *Landbezirke*; 15 „městských“ *Stadtbezirke, Statutarstädte*³³). Rozdíl je založen na skutečnosti, že pro výkon policejní práce jsou některé „venkovské“ okresy rozděleny na jejich správní středisko a jeho zázemí (tedy na dva okrsky). Specifické pozici se těší 14 měst, ve kterých do konce roku 2006 působila Policie (**mapa vlevo**). V nich jsou zřízena Spolková policejní ředitelství (*Bundespolizeidirektionen*).

³⁰ Bundespolizei <<http://www.bundespolizei.gv.at>> (oficiální prezentace Spolkové policie).

Know Library: Polizei Österreich <http://polizei_oesterreich.know-library.net/> (encyklopedie Know Library o policejních silách Rakouska).

Austria Police <http://www.photius.com/countries/austria/national_security/austria_national_security_police.html>.

Interpol: Austria <<http://www.interpol.int/public/region/europe/pjsystems/austria.asp>> (databáze Interpol).

Wikipedia: Liste der Bezirke und Statutarstädte in Österreich

<http://de.wikipedia.org/wiki/liste_der_bezirke_und_statutarst%C3%A4dte_in_%C3%96sterreich> (administrativní uspořádání Rakouska).

Die neue Polizei <<http://www.bmi.gv.at/downloadarea/publikationen/exekutivreform/dieneuepolizei.pdf>> („Team 04“, zvláštní tým, vytvořený s ohledem na reformu policejních sil Rakouska).

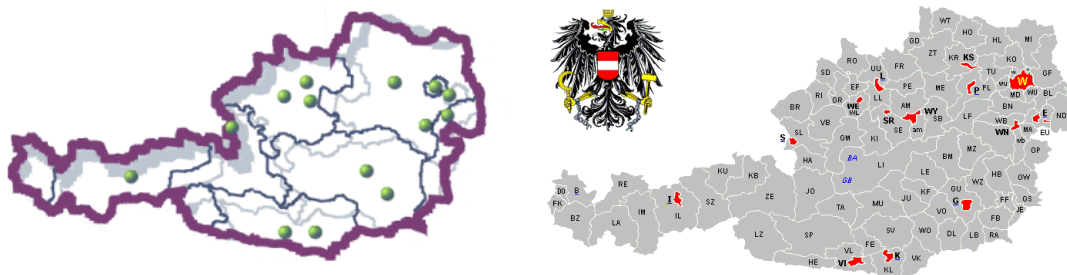
³¹ Statistik Austria

<http://www.statistik.at/web_de/static/politische_bezirke_oesterreichs_gebietsstand_1_jaenner_2007_latestreleased_023822.gif>.

³² Tento krok zároveň znamenal změny ve výzbroji, výstroji a technice, stejně jako integrace databází někdejších sborů.

³³ Wikipedia: Statutory City <http://en.wikipedia.org/wiki/statutory_city> (15 statutárních měst se ne vždy překrývá se 14 městy, kde do konce roku 2006 působila Policie, statutárním městem je třeba Rust a Krems, kde svého času působilo Četnictvo).

Jedná se o bizarní mezistupeň, který pokrývá konkrétní aglomeraci. V jeho čele stojí policejní ředitel (*Polizeidirektor*), jmenovaný (zemským) policejním prezidentem. V rámci Vídně zastává nicméně oba úřady tatáž osoba.³⁴ Aktuální stav týkající se statutárních měst znázorňuje **mapa vpravo**.³⁵

Nejnižším stupněm teritoriální struktury policejních sil je služebna (*Polizeiinspektion, Dienststelle*). Těch je, podle různých údajů, v Rakousku okolo 930.

Základní statistiku vážící se k rozmístění policejních sil v území viz tabulka:³⁶

spolková země ³⁷	hlavní město	rozloha (km ²)	počet obyvatel (leden 2010)	administrativní okresy	statutární města	soudní okresy	obce	z toho města	z toho městysy
Burgenland	Eisenstadt	3 961.80	283 965	7	2	7	171	13	66
Kärnten	Klagenfurt	9 538.01	559 315	8	2	11	132	17	45
Niederösterreich	St. Pölten	19 186.26	1 607 976	21	4	32	573	75	326
Oberösterreich	Linz	11 979.91	1 411 238	15	3	28	444	32	147
Salzburg	Salzburg	7 156.03	529 861	5	1	9	119	11	24
Steiermark	Graz	16 401.04	1 208 372	16	1	22	542	34	126
Tirol	Innsbruck	12 640.17	706 873	8	1	13	279	11	20
Vorarlberg	Bregenz	2 601.12	368 868	4	-	6	96	5	11
Wien	Wien	414.65	1 698 822	-	1	12	1	1	-
Rakousko	Wien	83 878,99	8 375 290	84	15	140	2 357	199	765

A k jakým závěrům dojdeme, pokud srovnáme jednotlivé spolkové země (kterých je v Rakousku celkem devět) s ohledem na jejich podíl na populaci (**první sloupec**), rozloze (**druhý sloupec**), zjištěné (**třetí sloupec**) a objasněné (**čtvrtý sloupec**) trestné činnosti a počtu „osob s migračním pozadím“ (**pátý sloupec**)? O tom hovoří následující graf (optimalizovaný na podíl těchto zemí na sledovaném jevu v procentech). Data se vztahují k roku 2009.³⁸

³⁴ Wikipedia: Sicherheitsbehörde (Österreich) <[http://de.wikipedia.org/wiki/sicherheitsbeh%c3%b6rde_\(%c3%96sterreich\)](http://de.wikipedia.org/wiki/sicherheitsbeh%c3%b6rde_(%c3%96sterreich))>.

Bundespoleizei: Karte <http://www.polizei.gv.at/bpd_map.asp> (mapa: adresa již neexistuje).

Wikipedia: Bundespolizeidirektion <<http://de.wikipedia.org/wiki/bundespolizeidirektion>>.

Bundespoleizeidirektionen <http://www.bmi.gv.at/cms/bpd_allgemein/>.

³⁵ Wikipedia: Liste der Bezirke und Statutarstädte in Österreich

<http://de.wikipedia.org/wiki/liste_der_bezirke_und_statutarst%c3%a4dte_in_%c3%96sterreich> (administrativní uspořádání Rakouska).

³⁶ Statistik Austria: Länder

<http://www.statistik.at/web_en/statistics/regional/regional_breakdown/federal_provinces_laender/index.html>.

University of Liverpool: Hanna Magedera Österreich-Lektorin <<http://www.liv.ac.uk/~hofhansl/oesterreich.htm>> (mapa).

Statistik Austria: Bundesländer

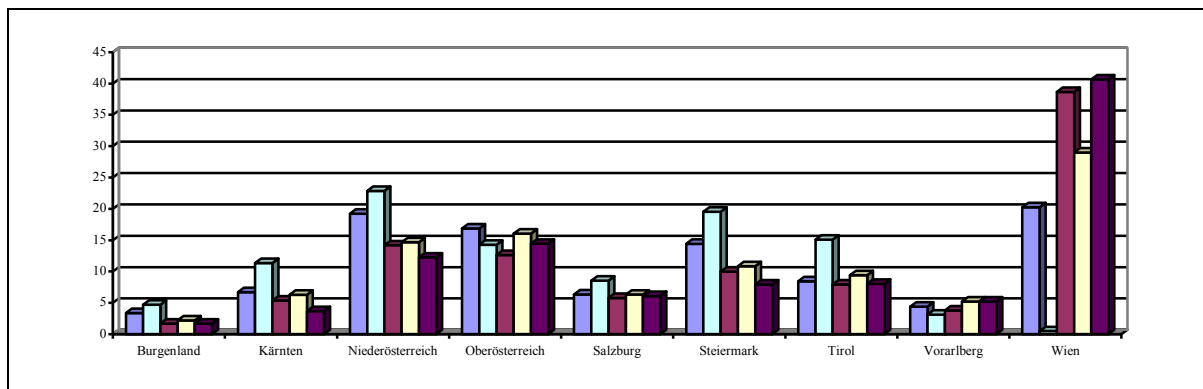
<http://www.statistik.at/web_de/statistiken/regionales/regionale_gliederungen/bundeslaender/index.html> (další mapy).

³⁷ V češtině se ustálila pojmenování: Burgenland, Korutany, Dolní Rakousy, Horní Rakousy, Salzbursko, Štýrsko, Tirolsko, Vorarlbersko, Vídeň.

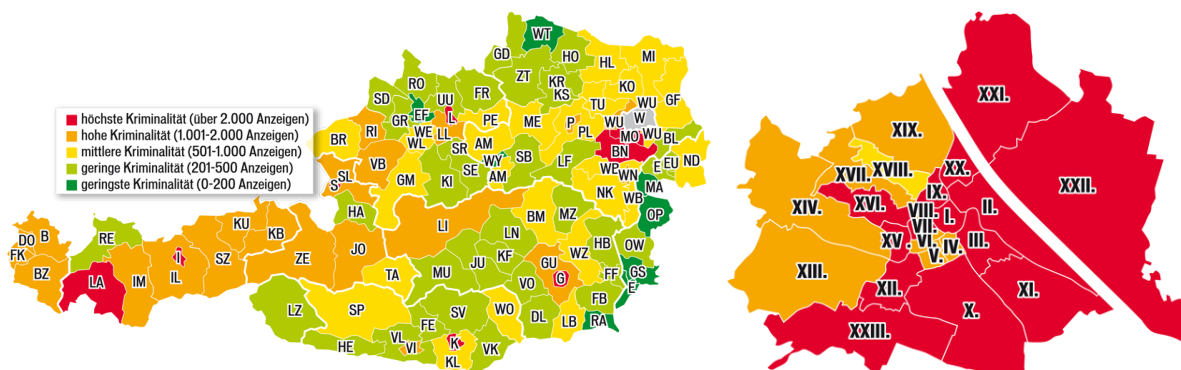
³⁸ Krulík, O., Rakousko: Situace a trendy v oblasti zjištěné kriminality; in: Kriminalistika, 2/2011, s. 131 až 145. ISSN 1210-9150.

Bohman, M.; Krulík, O., Policejní sbory v zemích Evropské unie: Inspirace pro Českou republiku, Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2009, bez ISBN, s. 103 až 104.

	Burgen- land	Kärnten	Nieder- österreich	Ober- österreich	Salzburg	Steier- mark	Tirol	Vorarlberg	Wien
podíl na populaci	3,39	6,70	19,21	16,87	6,33	14,44	8,43	4,40	20,23
podíl na rozloze	4,72	11,37	22,87	14,28	8,53	19,55	15,07	3,10	0,49
podíl na zjištěné trestné činnosti	1,71	5,37	14,19	12,61	5,78	9,97	7,93	3,80	38,64
podíl na objasněné trestné činnosti	2,20	6,28	14,68	16,06	6,32	10,86	9,39	5,23	28,98
podíl na počtu „osob s migračním pozadím“	1,68	3,70	12,25	14,45	6,09	7,93	8,01	5,21	40,67

Z tohoto srovnání ještě více vyplývá pozice Vídně, nejlidnatější, rozlohou zanedbatelné – a zároveň jediné spolkové země, kde míra zjištěné kriminality převyšuje její podíl na populaci státu. Ve Vídni rovněž, opět jako v jediném případě, orgány prosazování práva dosahují nižší míry objasněnosti, než kolik činí podíl této spolkové země na zjištěné kriminalitě ve státě. Vídeň je rovněž magnetem pro „osoby s migračním pozadím“ – těch zde přebývá více než 40 % z celé země. Roku 2009 byl ve Vídni hlášen zločin každé dvě minuty. Například na centrální okrese Vídně (kde trvale bydlí asi 17 000 osob) připadalo 28 420 zjištěných trestných činů. Na okrese Vídně jménem Favoriten připadalo 20 209 případů, tedy jen o něco méně, než na druhé největší město Rakouska – Graz (22 749). Na rozdíl od některých obav, ani po zrušení hraničních kontrol s Českou republikou, Slovenskem a Maďarskem, nedošlo v příhraničí Rakouska k většímu nárůstu zjištěné trestné činnosti. Zločin zůstává nadále doménou center velkoměst a okolí hlavních dopravních tras. Mapa, vztahující se k situaci v roce 2009, dokresluje, že nejvyšší mírou kriminality se vedle většiny městských částí Vídně „honosí“ i Linz (L, Oberösterreich), Graz (G, Steiermark), Klagenfurt (K, Kärnten) a Innsbruck (I, Tirol) a Landeck (LA, Tirol, jako jediný okres, který není správním střediskem spolkové země).³⁹ Oázou klidu je oproti tomu celá spolková země Burgenland.

³⁹ So (un)sicher ist ihr Bezirk; in: Spiegel Online, 21. I. 2010 <<http://www.oe24.at/oesterreich/chronik/wien/so-unsicher-ist-ihr-bezirk/719874>>.

Aktuelle Einbruchstatistik; in: Security Land <<http://www.securityland.at/?id=481>>.

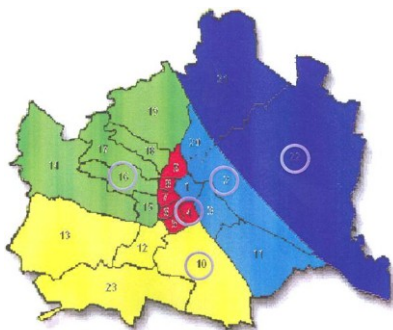
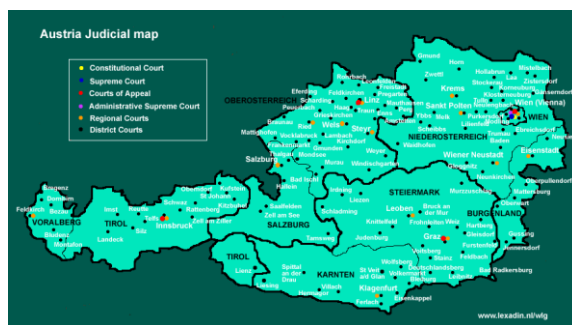
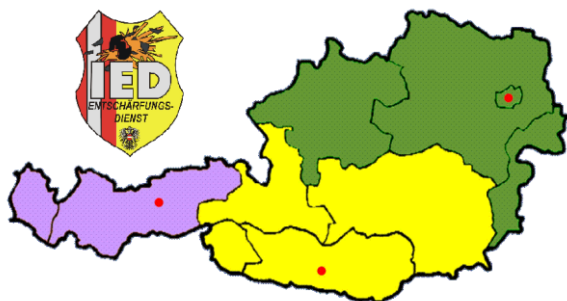
A nyní zpět přímo k policejnímu uspořádání. Je třeba dodat, že některé specializované policejní složky výše uvedenou strukturu nerespektují, jedná se například o:

Cobra seit 1.7.2005
 ■ Fünf Standorte und
 ● drei operative Außenstellen

- 15 dopravních inspektorátů (*Verkehrsinspektionen*);
- 35 služeben dálniční policie (*Autobahnpolizeiinspektionen*);
- 60 inspektorátů pohraniční policie (*Grenzpolizeiinspektionen*);
- 5 základen a 3 předsunutá stanoviště zásahového útvaru Cobra (viz **mapa**).⁴⁰

Obdobnou logikou se řídí teritoriální uspořádání základen pyrotechnické jednotky (*Entschärfungsdienst*, **vlevo**).⁴¹ Justiční sféra v Rakousku na úrovni čtveřice odvolacích soudů slučuje vždy dvě až tři spolkové země (**mapa vpravo**).⁴²

Zvláštní kapitolou v souvislosti s teritoriálním výkonem policejní práce je snaha zefektivnit výkon policejních činností na teritoriu hlavního města. Prvotní vize počítala s nahrazením původních 23 policejních okrsků (identických s administrativním členěním města) **pěti rozlehlými spádovými oblastmi** (jejichž provoz by byl levnější a umožnil koncentrovat specializované činnosti a techniku – viz **mapa**). Model se však neosvědčil a stabilizoval se „na půli cesty“, tedy u 14 okrsků, pokrývajících jeden či více okrsků původních.⁴³

Obecní či městské policejní sbory (*Stadtpolizei*) v Rakousku v současnosti provozuje 48 (zpravidla menších) měst. V řadách těchto sborů působí dohromady ne více než 370 strážníků (*Bedienstete*, stav z ledna 2010). Nejpočetnější spor je v Badenu u Vídně (cca 40 osob).⁴⁴

⁴⁰ Einsatzkommando Cobra <<http://www.bmi.gv.at/cobra/>>.

⁴¹ Wien: zelená, Hall in Tirol: fialová, Wernberg: žlutá.

⁴² The World Law Guide: Austria <<http://www.lexadin.nl/wlg/legis/nofr/eur/lxweeos.htm>>.

⁴³ Stadtpolizeikommanden in Wien – Polizeiinspektionen

<<http://www.bundespolizei.gv.at/organisation/result.aspx?master=wien&parent=4718>>.

⁴⁴ Wikipedia: Stadtpolizei <<http://de.wikipedia.org/wiki/stadtpolizei>>.

Baden bei Wien: Stadtpolizei <<http://www.baden-bei-wien.at/de/unsere-stadt/sicherheit/stadtpolizei/?font=dec>>.

Krulík, O., Rakousko – strážníci, nebo agenturu?; in: Pražský strážník, duben 2012, s. 22 až 23.

Řecko

Řecko je zemí, kde až do konce roku 2010 existovalo 1 034 obcí (respektive 6 130 sídel či místních částí)⁴⁵. Posvátný okrsek Athos (*Agion Oros*) je počítán jako jedna obec.⁴⁶

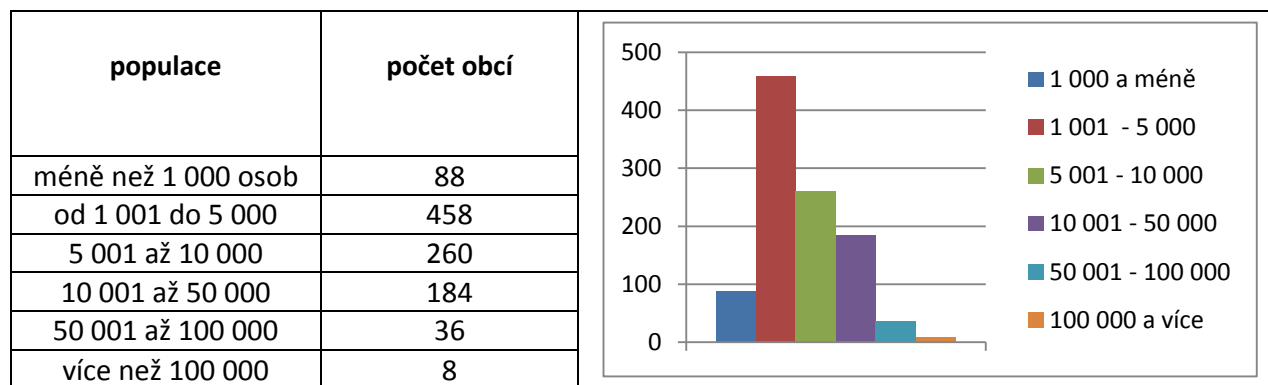
Slučování obcí v poslední době proběhlo nejprve podle zákona č. 2 539 z roku 1997. Na jeho základě bylo 441 měst/obcí a 5 382 vesnic/komun sloučeno do 900 měst/obcí a 133 vesnic/komun. Poslední obcí v tomto součtu je již zmíněný posvátný okrsek Athos (*Agion Oros*). Nově sloučené obce své území dle vlastního uvážení dále dělily, aby i svým součastem s tradicí samosprávy poskytl určitou míru rozhodování o vlastních záležitostech.⁴⁷

Oficiální statistika pro model 1997 až 2010 přinášela následující čísla:⁴⁸

- Nejlidnatější obcí byly Athény (745 514 obyvatel), nejméně lidnatou osada Gramos v prefektuře Kastoria (28 osob).
- Nejrozlehlejší obcí bylo Kato Nevrokopi (prefektura Drama, 873,6 km²) a nejméně rozlehlou Nea Chalkidona v zázemí Athén (0,8 km²).

Populační rozpětí obcí v Řecku bylo následující:

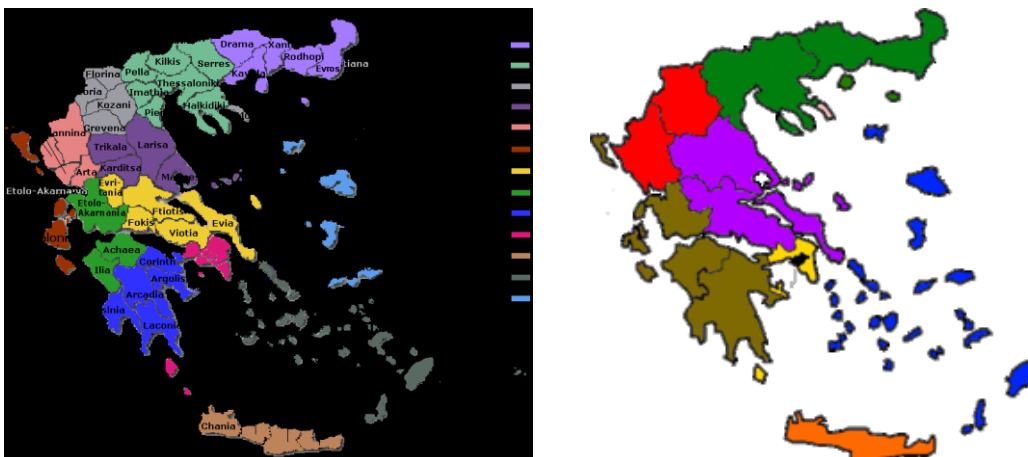
Zákonem č. 3852/2010 „Nová struktura místní samosprávy a decentralizované administrativy“, nazývaným nicméně obvykle plán Kallikratis“ byla s platností od 1. ledna 2011 nastolena další amalgamizační vlna. Počet obcí byl snížen na 325. Prefektury (54) byly zrušeny. Administrativních regiony (*periferie*) v počtu 13 byly uchovány. Navíc vzniklo 7 regionálních rad, pokrývajících 1 až 3 regiony.

⁴⁵ E-municipalities: Municipalities of Greece <<http://www.dhmoi.gr/index.php?lang=english>>.

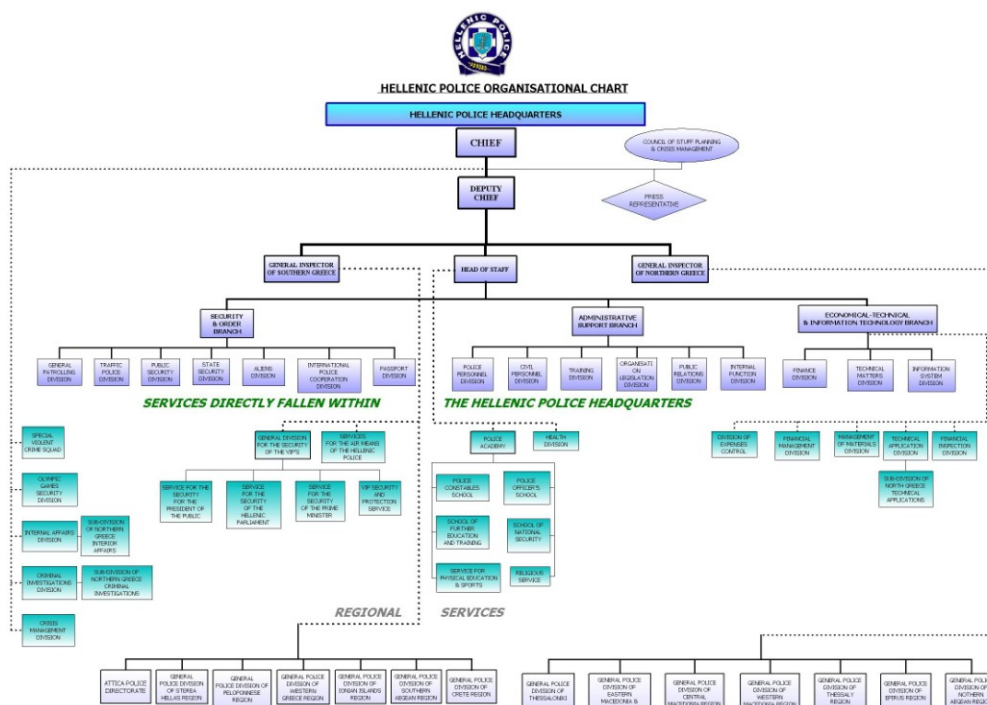
⁴⁶ Krulík, O., Obce jako součást bezpečnostního systému: Česká republika v evropském srovnání; in: Ochrana & Bezpečnost – 2012, ročník I., č. 1 (jaro; 2012_A_06).

⁴⁷ Wikipedia: Municipalities and Communities in Greece <http://en.wikipedia.org/wiki/municipalities_and_communities_of_greece> (text i mapa).

⁴⁸ Kapsi, M., C., Recent Administrative Reforms in Greece: Attempts towards Decentralisation, Democratic Consolidation and Efficiency, Socrates Kokkalis Graduate Student Workshop, 11.-12. II. 2000 <<http://www.hks.harvard.edu/kokkalis/gsw2/kapsi.pdf>>. Wikipedia: Municipalities and Communities in Greece <http://en.wikipedia.org/wiki/municipalities_and_communities_of_greece>.

Policejní sbor, oficiálně nazývaný **Helénská policie** (*Ελληνική Αστυνομία, Elliniki Astynomia, EL.AΣ*), jehož současné uspořádání se datuje zpět do roku 1984, je jediným policejním tělesem v zemi. Podle zákona 1481/1984, kterým byla Helénská policie zřízena, totiž dosavadní **Četnictvo** (*Χωροφυλακής, Chorofylakis*) a **městské policejní sbory** (*Αστυνομίας Πόλεων, Astynomias Poleon*) zanikly a staly se právě součástí Helénské policie.⁴⁹ Země se zřejmě dodnes skládá ze 14 „policejních“ regionů, vycházejících z někdejších 13 administrativních regionů (*periferie*). Největší město Centrální Makedonie (Kentriki Makedonia) Soluň (Thessaloniki) totiž figuruje jako samostatný policejní region.⁵⁰ V rámci policie působí dva komisaři, pověřeni dohledem nad výkonem policejní práce v regionech. Jsou postaveni na roveň náměstků policejního presidenta a každý kontroluje sedm policejních regionů. „Jižní“ komisař sleduje regiony Attica, Sterea Ellada, Ditiki Ellada, Ionia Nissia, Peloponissos, Notio Egeo a Kriti. „Severní“ pak regiony Thessaloniki, Kentriki Makedonia, Anatoliki Makedonia/Thraki, Ditiki Makedonia, Ipiros, Thessalia a Vorio Egeo.

⁴⁹ Zákon 1481 z 1. října 1984, A-152.

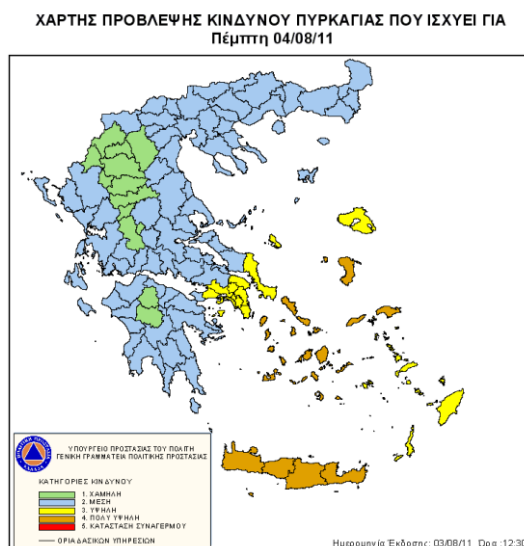
Wikipedia: Greek Police <http://en.wikipedia.org/wiki/greek_police>.

⁵⁰ Greece Regions <<http://www.sfakia-crete.com/sfakia-crete/greeceregions2.gif>>.

Map of the Greek Administrative Regions <<http://www.greeklandscapes.com/maps/administrative.html>>.

Justiční sféra administrativní uspořádání země sleduje patrně s určitým zpožděním a stále je založeno na modelu 54 zaniklých prefektur. Sleduje i úroveň 13 regionů, pouze v provincii Peloponessos jsou atypicky k dispozici dva odvolací soudy namísto jednoho (jako je tomu v jiných regionech).⁵¹

Pro zajímavost je uvedeno rozdělení země pro potřeby varování před požáry vegetace. Systém je strukturován do **pěti stupňů** (barev). Tradičně nejvíce se výstrahy týkají regionů Peloponés a Kréta (území s nedokonalou silniční sítí).⁵²

⁵¹ The World Law Guide: Greece <<http://www.lexadin.nl/wlg/legis/nofr/eur/lxwegri.htm>>.

⁵² Σύλλογος Εθελοντών Δασοπυροσβεστών Ανδρου. <http://seda-andros.blogspot.com/2011_08_01_archive.html>.

PAPPAS, Tassos. Prevence a lesní požáry. Brno: 2008 (příspěvek v rámci konference Pyrometing 2008, X. mezinárodní setkání hasičů, Holiday Inn, 14. V. 2008).